

Monumentnummer*: 507108

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 mei 1997
Kadaster deel/nr 82654/21

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Hantum	Noardeast-Fryslân	Fryslân

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Ternaard	F			638

Omschrijving**

Inleiding

De BOERDERIJ Kinnema sathe met onderkelderd dwarshuis uit 1877 heeft een stalgedeelte waarvan de kern uit 1774 dateert. Het voorhuis is gebouwd in Eclectische stijl. Het woonhuis is gedateerd door een gedenksteen met het opschrift: B.J. HANNEMA T.J. MEINSMA 1877; de schuur door middel van cijferankers die het jaartal 1774 vormen. Het bedrijfsgedeelte van de boerderij, in het bijzonder de hals en het zogheten zomerhuis, is omstreeks 1877 en de schuur in het eerste decennium van de 20ste eeuw verbouwd. De boerderij ligt buiten de dorpskom ten westen van het dorp, maar lag oorspronkelijk aan de voet van de dorpsterp. De boerderij heeft een betonnen oprijlaan en toegangshek met opschrift Kinnema sathe. De boerderij is ge-deeltelijk omgracht met singelbeplanting; een tuinaanleg is niet meer herkenbaar. In de tuin staat een mogelijk 18de-eeuwse voet van een zonnwijzer, thans dienst doende als sokkel van een beeldje. Van de erfbeplanting zijn de rode beuk en de leilinden langs de schuur de meest opvallende elementen. De boerderij was aanvankelijk een gemengd bedrijf met akkerbouw als hoofdtak. De hardstenen trap is een kwartslag gedraaid ten opzichte van de oorspronkelijke situatie. Het exterieur is in 1989/1990 gedeeltelijk gerenoveerd: kunststoframen en -deuren zijn van erin aangebracht. De bijgebouwen, waaronder een voormalig koetshuis, een bijschuur, een loopstal (1975), werktuigenloods en mestkelder (1988/'89) op het perceel vallen buiten de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

De schuur van de boerderij heeft een rechthoekig grondplan en een krimp aan de oostzijde. De langsegevels zijn laag en de korte gevels zijn hoger opgetrokken in bruine bakstenen met dagstreep in de voeg met vlechtingen; de westgevel in rode strengpersbakstenen. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dakschilden van het zomerhuis en het tussenlid tussen schuur en woonhuis zijn gedeeltelijk belegd met zwart geglazuurde Lucas IJbrandtpannen en niet-keramische sneldekpannen. Op de schuur liggen golfplaten. In de zijgevel, ter hoogte van het gedeelte met krimp ter plaatse van de karnmolen, twee grote vensters en een zij-ingang, voor het overige ijzeren, getoogde stalramen onder een rollaag. In de achtergevel ondermeer een ijzeren rozetraam en een staldeur. Onder het dakoverstek cijferankers 1, 7, 7, 4. In het zomerhuis drie vensters: twee H-vensters en een tweelichtvenster. Het schuurgedeelte is door een tussenlid verbonden met het dwarsgeplaatste voorhuis. In de hals is een ingang en aan de westzijde drie vensters en een deur. Het dwarsgeplaatste voorhuis heeft een rechthoekige plattegrond en is door de onderkeldering hoog opgebouwd. De gevels zijn opgetrokken in bruine bakstenen met knipvoeg en aan de voor- en zijgevels op een hardstenen plint. Op de hoeken van het woonhuis hoeklisenen met gepleisterde spiegelvlakken. De gevels worden aan de bovenzijde afgesloten door een eenvoudige, geprofileerde gevellijst. Het woonhuisgedeelte onder schilddak is belegd met zwart geglazuurde, verbeterde Hollandse pannen en heeft twee schoorstenen met schoorsteenborden. In de voor- en zijgevels zijn korbogige kelderramen onder een streklaag met gietijzeren roosters aangebracht. Alle vensters van de bel-etage zijn korbogig en hebben een gepleisterde omlijsting met een kuif. De voorgevel heeft een risalerende middenpartij, met aan weerszijden twee vensters, die doorloopt in een gemetselde dakkapel. Op de hoeken van het middenrisaliet zesachtste, gepleisterde kolommen op hardstenen basementen die worden bekroond door vazen met cherubkopjes op de buik. De hoofdingang heeft een porte brisee in een verdiept portiek met gebogen wanden. In de paneeldeuren zitten gietijzeren roosters met vruchtmotief. Voor de deur een trap met bordes. Boven de toegang een houten balkon op houten, beeldhouwde consoles; de balustrade is van gietijzer. De getoogde balkondeur heeft twee getoogde zijlichten. In de beide zijgevels twee getoogde vensters. Aan de achterzijde van het woonhuis is een achteringang naar de melkkelder en een ijzeren rozetvenster met gekleurd en geslepen glas.

Het 19de-eeuwse interieur van de boerderij is gedeeltelijk oorspronkelijk. In de stal is een poortje en een met boogjes versierde balk in de paardestal. De gang tussen de zomerwoningen en het bedrijfsgedeelte is met witjes betegeld. Het vertrek in de hals heeft ondermeer een plafondbetimmering, kamerblinden in de vensterkasten en een zwartmarmeren schoorsteen. Tot de waardevolle interieuronderdelen van het voorhuis behoren ondermeer de gestucadoorde en gemarmerde wanden in de gang; op de wand bij de opgang in een gestucadoord reliëf met jachttrofeeën en een weidetas en op het plafond landbouwmotieven (ondermeer sikkels). De rechter voorkamer heeft onder meer een fraai stucplafond. Het plafond verbeeldt de vier jaargetijden met putti en symboliek als vogeltjes (voorjaar), oogsten (herfst) en vuur (winter). Verder heeft de kamer nog een natuurstenen schoorsteenmantel met een gestucadoorde boezem. De andere voorkamer heeft ondermeer een wandbetimmering met rondbogen en pilasters. Waardering De boerderij met dwarsgeplaatst voorhuis, genaamd Kinnema sathe uit 1774/1877 is van algemene cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde:

- vanwege de historie van de boerderij ter plaatse, waarvan het oudste gedeelte uit de 18de eeuw dateert,
- vanwege de visuele gaafheid en de fraaie ligging, oorspronkelijk aan de voet van de terp,
- vanwege de redelijke mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege de architectonische gaafheid van het interieur,
- vanwege de hoge mate van belang wegens de rijkdom, symboliek en gaafheid van de ornamentiek, in het bijzonder van het 19de-eeuwse interieur van het voorhuis,
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van het exterieur.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)